

บทที่ 1

บทนำ

สภาพปัจจุบันและความสำคัญของปัญหา

ในวงการศึกษาของประเทศไทย ยอมรับว่าการนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้ ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาได้รับการพัฒนาขึ้นจากทุกหน่วยงานทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาหน่วยงานหนึ่ง ที่ยอมรับว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการพัฒนาประสิทธิภาพทางการศึกษา แต่เท่าที่ผ่านมาสถานการณ์ทางการนิเทศ เป็นไปในลักษณะของการเพิ่มพูนปัญหาแก่ครูผู้สอนมากกว่าจะเป็นการช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน เพราะการนิเทศเป็นไปในลักษณะที่เป็นการวัดผลการสอน การตรวจดูการสอน หรือการตรวจดูผลงานเสียมากกว่า (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 6) สถานการณ์เช่นนี้ครูผู้รับการนิเทศ จะรู้สึกหวาดกลัว ประหม่า ขาดความเชื่อมั่น ไม่พอใจผู้นิเทศ เพราะเกิดความรู้สึกว่าผู้นิเทศจะมาจับผิด จะมาวัดผลการสอนเพื่อพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งอุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่า

การนิเทศไม่ใช่เครื่องมือวัดการทำงานหรือประเมินผลการปฏิบัติงานของครู ต้องรู้จักใช้เครื่องมือให้ดี ให้ถูกต้อง ให้ถูกกับประเภทของงาน มิฉะนั้นครูจะหวาดระแวงการนิเทศ จุดมุ่งหมายที่ต้องการจากการนิเทศก็จะประสบความล้มเหลว (อุทัย บุญประเสริฐ 2528 : 178)

นิพนธ์ ไทยพานิช กล่าวว่า บรรยากาศทางการนิเทศจะดีขึ้น อยู่ที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศมีความสามารถ ผู้รับการนิเทศมีความพร้อมและต้องการที่จะรับการนิเทศ ทั้งสองฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจกัน และมีพลังที่จะร่วมงานกัน (นิพนธ์ ไทยพานิช 2530 : 1)

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าแม้ว่าการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของครูด้วยการนิเทศการศึกษาจะเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันเรื่อยมา แต่ก็เป็นการนิเทศการศึกษาที่เกิดจากบุคลากรภายนอกโรงเรียน อันได้แก่ ศึกษานิเทศก์ และการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ก็ประสบปัญหามากมาย ทำให้การนิเทศเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและสม่ำเสมอ ซึ่งจะพบได้จากรายงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของการนิเทศการศึกษา เช่น

โสภณ รอดทอง (2524 : 94) ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญประจำจังหวัด" โดยศึกษาจากศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นปัญหาการปฏิบัติตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ปัญหาในเรื่องอัตราค่าจ้างของศึกษานิเทศก์ไม่สอดคล้องกับจำนวนโรงเรียน งบประมาณไม่เพียงพอประกอบกับบางแห่งทุรกันดาร การเดินทางไม่สะดวก ทำให้การนิเทศไม่ทั่วถึงและได้ให้ข้อเสนอแนะว่า อาจต้องมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการนิเทศให้เหมาะสม ให้เกิดการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นโดยศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ หรือครูวิชาการ เป็นต้น

ปัญหาในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ตระหนักใน ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถือว่าการศึกษาที่โรงเรียนได้รับการนิเทศไม่ทั่วถึงนั้นเป็นปัญหาหนึ่ง ของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายที่กล่าวว่า ปรับปรุง ระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงและให้มีการนิเทศการศึกษาที่เป็นไปอย่าง ทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 88) และในปี 2528 ได้มี การประชุมหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อหา แนวทางการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อการเร่งรัดคุณภาพการประถมศึกษา การจัดการ กระบวนการนิเทศการศึกษาในทุกๆระดับ การประสานแผนในเขตปฏิบัติการ รวมทั้งรูปแบบกระบวนการ การนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางใน การปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ผลการประชุมได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการประถม- ศึกษา จะต้องปรับปรุงไปพร้อมกัน 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอน และกระบวนการการนิเทศติดตามผล โดยเฉพาะกระบวนการนิเทศ ติดตามผลให้เน้นการนิเทศภายในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 21)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ตระหนักในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการ ประถมศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายหลักของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นอย่างมาก จึงได้กำหนดนโยบายรองรับที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา โดยปรับปรุงไปพร้อมกัน 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการ นิเทศติดตามผล ทั้งนี้ได้เริ่มจัดทำโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ในปี 2529 โดยมี หลักการเหตุผลว่าผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนมีความพัฒนาหรือดำเนินการได้ดีตาม

นโยบายการจัดการศึกษาและพบว่าผู้บริหารโรงเรียนยังดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผลไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้โดยเฉพาะด้านการนิเทศ ติดตามผล พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ขาดการนิเทศติดตามผล การเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิด ดังนั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จึงจัดโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะ และเจตคติด้านการบริหาร การประถมศึกษา ตลอดจนการนิเทศภายในโรงเรียน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพ การเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้ต่อไป (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2528 : 77)

ภายหลังจากการจัดอบรมตามโครงการแล้ว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้ประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและศึกษานิเทศก์ เพื่อร่วมกันพิจารณากำหนด เกณฑ์การนิเทศติดตามผล โดยกำหนดเกณฑ์การนิเทศติดตามผลในระดับโรงเรียน ให้มีการนิเทศติดตาม ผลการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างใกล้ชิดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และรายงานผลเมื่อสิ้นภาค เรียนปลายปี และได้เสนอแนะแบบบันทึกการนิเทศติดตามผล พร้อมทั้งเสนอแนะการจัดทำแผน ภูมิเปรียบเทียบพัฒนาการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้โรงเรียนไปปรับปรุงใช้ให้ เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน จากรายงานการนิเทศติดตามผลเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ 85% จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 458 โรงเรียน

จากนโยบายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงการนิเทศว่า

ปรับปรุงการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการ ดำเนินการติดตาม กำกับ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ นำวิชาการและเทคโนโลยี ใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัด เป้าหมายของแผนให้มีการปรับปรุงการนิเทศติดตามผลและพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เป็นระบบ สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาแห่งชาติ 2530 : 5)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์ ขั้นต่ำของการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ประชุมประจำเดือนเพื่อติดตามมาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำของ สปช. 1 ครั้ง/เดือน
2. นิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 1 ครั้ง/สัปดาห์
3. ประชุมทางวิชาการ 1 ครั้ง/เดือน
4. ผู้บริหารปฏิบัติงานนอกสถานที่ไม่เกิน 5 วัน/เดือน
5. ใช้อาคารสถานที่ บริเวณโรงเรียนให้คุ้มค่าและดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย

ทุกวัน

6. สรุปผลการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียน เสนอประธานกลุ่มและส่งข้อมูลย้อนกลับให้ครูทราบ 1 ครั้ง/เดือน

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2530 : 9)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับความรู้ด้านการบริหาร การนิเทศ การจัดการเรียนการสอนไปแล้วในปี 2529 และมีนโยบายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ในเรื่องการนิเทศ มีเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์ขั้นต่ำของการนิเทศจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าวแล้ว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จึงได้จัดให้มีโครงการนิเทศติดตามผล เป็นโครงการต่อเนื่อง กำหนดแนวทางและมาตรการในการควบคุมและนิเทศในระดับโรงเรียน ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยกำหนดให้ นิเทศห้องเรียนละ 2 ครั้ง/เดือน มุ่งให้เป็นการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนมีความคาดหวังว่าการกำหนดแนวทางและมาตรการดังกล่าวจะทำให้คุณภาพการประถมศึกษาของโรงเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีจะดีขึ้น เมื่อสิ้นภาคปลายปีการศึกษา 2530 จากการรายงานผลเรื่องนิเทศติดตามผลในระดับโรงเรียน สามารถทำได้ 93% ของโรงเรียนทั้งหมด (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2531 : 8)

แต่อย่างไรก็ตามจากรายงานการจัดการประถมศึกษา ประจำปี 2530 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าคุณภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษายังเป็นปัญหาสำคัญในด้านการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เพราะการจัดกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ยัง โรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบข้อกำหนดหลักสูตรได้ นอกจากนี้ยังมีผลทำให้นักเรียนหลายห้องที่ไม่มีความรู้ความสามารถตามจุดหมายและหรือจุดประสงค์ของหลักสูตร ภาวะสำคัญยังคงอยู่ที่ตัวครูผู้สอน

แต่ครูผู้สอนยังขาดความรู้ความสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น การนิเทศและการบริหารการศึกษาก็ยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควรจะเป็น (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี 2530 : 1) นอกเหนือจากรายงานดังกล่าวแล้ว ยังมีรายงานการประเมิน คุณภาพนักเรียนชั้น ป.6 ปีการศึกษา 2530 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้เสนอข้อมูลการประเมินผลนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่าน 50% ในแต่ละกลุ่ม ประสพการณ์เปรียบเทียบปีการศึกษา 2527 - 2530 ดังตาราง

กลุ่มประสพการณ์	ร้อยละของนักเรียนที่มีผลน่าพอใจ			
	2527	2528	2529	2530
1. ทักษะภาษาไทย	68	74	96	95
2. ทักษะคณิตศาสตร์	56	62	86	76
3. สร้างเสริมประสพการณ์ชีวิต	77	96	95	85
4. การงานและพื้นฐานอาชีพ	94	96	89	97
5. สร้างเสริมลักษณะนิสัย	-	97	96	95

(สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2530 : 12)

จากข้อมูลในตารางพบว่าร้อยละของนักเรียนที่มีผลน่าพอใจ (มีคะแนนผ่าน 50%) ในแต่ละปีเป็นไปในลักษณะไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือร้อยละที่น่าพอใจ ปีการศึกษา 2530 ต่ำกว่าปี 2529 นอกจากนั้นเมื่อดูจำนวนโรงเรียนที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่น่าพอใจ พบว่ามีจำนวน 136 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียน 448 โรงเรียน และจากการอภิปรายผลของ จังหวัดในเรื่องการนิเทศพบว่าการนิเทศยังไม่เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไม่ส่งผลไปถึงการแก้ปัญหาการสอนเท่าที่ควร จำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการจัดการนิเทศการสอนของโรงเรียน หาแนวทางแก้ไขปรับปรุง และป้องกันเพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี 2530 : 166)

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาในภาควิชาบริหารการศึกษา สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนา
 หลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าได้มีนักการศึกษาหลายคนกล่าวว่า การนิเทศการ
 ศึกษานั้นจะมีผู้ให้ความสนใจต่อการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนกันมากขึ้น
 ดังที่ นิพนธ์ ไทยพานิช ได้กล่าวว่า แนวโน้มและความต้องการของการนิเทศการศึกษาใน
 เมืองไทยในอนาคตนั้น จะหันมาให้ความสนใจการนิเทศการสอนเพิ่มมากขึ้น ทั้งในห้องเรียน
 และนอกห้องเรียน (นิพนธ์ ไทยพานิช 2527 : 23) และสงัด อุทรานันท์ กล่าวว่า
 ในปัจจุบันการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการถึงขั้นของการนิเทศการ
 สอนได้อย่างจริงจัง จึงน่าจะมีการศึกษาถึงสภาพการณ์และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 กับการดำเนินการนิเทศการสอนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อจะได้แสวงหาแนวทางในการพัฒนาและ
 ส่งเสริมให้มีการจัดการนิเทศการสอนในโอกาสต่อไป (สงัด อุทรานันท์ 2531 : 113)
 จากเหตุผลดังกล่าวและจากการได้ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการนิเทศ
 การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยจึงมี
 ความสนใจที่จะศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ได้บันทึกเสนอขอความเห็นชอบในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้
 จากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี และได้รับการพิจารณาเห็นชอบยินดีให้การ
 สนับสนุนในการดำเนินการวิจัย เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2531

การศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
 การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการ
 จัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
 ในขั้นเตรียมการ การดำเนินการ และการประเมินผลการนิเทศการสอน โดยจะศึกษาจาก
 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 458 โรงเรียน
 ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูหัวหน้างานวิชาการ แบ่งศึกษาตามขนาดของ
 โรงเรียน เป็น ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

คำถามที่ต้องการคำตอบ

1. สภาพการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนจัดอย่างไร ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ
ขั้นดำเนินงาน และขั้นการประเมินผลการนิเทศการสอน
2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนมีปัญหาในการเตรียมการ
นิเทศการสอน การดำเนินงานนิเทศการสอน และการประเมินผลการสอนอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย
 - 1.1 การวางแผนการนิเทศการสอน
 - 1.2 การเตรียมบุคลากรผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอน
 - 1.3 การเตรียมงบประมาณสำหรับการนิเทศการสอน
 - 1.4 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สำหรับการนิเทศการสอน
 - 1.5 การเตรียมการประเมินผลการนิเทศการสอน
2. การดำเนินการนิเทศการสอน ประกอบด้วย
 - 2.1 เทคนิควิธีการนิเทศการสอน
 - 1) การจัดประชุมชี้แจงหรืออภิปราย
 - 2) การสังเกตการสอน
 - 3) การสนับสนุนให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 4) สนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
 - 5) การสาธิตการสอน

- 6) การหาทางให้ครูได้อ่านวารสารทางวิชาการ
- 7) การเยี่ยมชมโรงเรียน

- 2.2 การจัดการควบคุม ติดตาม กำกับกับการดำเนินการนิเทศการสอน
- 2.3 การประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนการนิเทศการสอน

3. การติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

4. ปัญหาการจัดการนิเทศการสอน ประกอบด้วย

- 4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมการจัดการนิเทศการสอน
- 4.2 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการนิเทศการสอน
- 4.3 ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากประชากร คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่จะดำเนินการส่งเสริมให้มีการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ในการจัดให้มีการนิเทศการสอนในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาสภาพการจัด หมายถึง การสำรวจสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการสอนในโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามต้องการ

การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามใด ๆ ของผู้มีหน้าที่นิเทศการสอนโดย การร่วมมือปรึกษาหารือกับครู เพื่อให้ความช่วยเหลือแนะนำอันเป็นแนวทางแก่ครูได้นำไปใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ครูหัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บริหารให้ทำหน้าที่ดำเนินการส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 720 คนขึ้นไป

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 360-719 คน

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121-359 คน

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมาก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คนลงมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการนิเทศการสอนใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวิธีดำเนินการ วิจัยโดยสังเขป ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 457 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลคือ

1.1 ประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารจำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวม ทั้งสิ้นจำนวน 457 คน แยกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 720 คนขึ้นไป จำนวน 6 คน

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่
360 - 719 คน จำนวน 40 คน

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่
121 - 359 คน จำนวน 286 คน

ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมาก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คน
ลงมา จำนวน 125 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูหัวหน้างานวิชาการ ซึ่งใช้วิธีสุ่มตาม
วัตถุประสงค์ (Purposive Sampling) โรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 457 คน
รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 914 คน

2. ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อค้นพบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
การนิเทศการสอน เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัย
- ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบความคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
- ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุง
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 6 รายงานผลการวิจัย

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย

- ขั้นที่ 1 เป็นการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและข้อค้นพบเกี่ยวกับการนิเทศ
การศึกษา การนิเทศการสอน จากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัย
- ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบความคิด หลักสำหรับ
การวิจัยในการสร้างเครื่องมือและศึกษาค้นคว้าต่อไป
- ขั้นที่ 3 การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยและการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง
ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศ การศึกษาและการนิเทศการสอน
- 2) กำหนดกรอบของเนื้อหา ในการวิจัยโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกรอบและขอบเขตของการวิจัย
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมใน เนื้อหาและความถูกต้องของภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 5) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเสร็จเรียบร้อย ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา อีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

ลักษณะของ เครื่องมือ

เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบกำหนดคำตอบให้ (check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

แบบสอบถามแยกออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร มีข้อความถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการเตรียมการ การดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การจัดการนิเทศการสอน

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการ การดำเนินการ และการ ติดตามประเมินผลการจัดการนิเทศการสอน

ขั้นที่ 4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อ ขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ไปยังหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอทุกอำเภอในจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อขอความร่วมมือให้ครูหัวหน้างานวิชาการ และผู้บริหาร โรงเรียนตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมอบให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอที่อยู่ในข่ายของ การวิจัยเป็นผู้ส่งแบบสอบถามให้แก่ครูผู้สอน และผู้บริหาร และรวบรวมไว้ ผู้วิจัยจะไปขอรับ แบบสอบถามด้วยตนเอง

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS คำนวณค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ในส่วนที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการรวบรวมความคิดเห็นเรียงลำดับความถี่ และหาค่าร้อยละ แยกตามขนาดโรงเรียนแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าความถี่ หาได้จากตารางแจกแจงความถี่
2. ค่าร้อยละ หาได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

ขั้นที่ 6 เขียนรายงานการวิจัยและเสนอผลการวิจัย ลำดับขั้นการเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

ประกอบด้วยความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ คำถามที่ต้องการคำตอบ ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประกอบด้วยทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศการสอน

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยการนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 4 สรุป และอภิปรายผล

ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

เวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้เวลาในการวิจัยไม่เกิน 10 เดือน